

MEDALLÍSTICA

CASTELLVÍ, Guillem. «Décorations du Musée J. Puig (Perpignan) (4ème partie): La médaille des Volontaires Catalans». *La Pallofe* (Perpinyà), núm. 50 (2011), p. 61-66.

En el seu estudi de la medallística dipositada al Museu Puig de Perpinyà, l'autor hi ha dedicat ara un article que ens toca ben de prop: les medalles emeses per a premiar els voluntaris catalans que es varen sumar als francesos en la Primera Guerra Mundial. Després de fer un interessant enquadrament històric i d'assenyalar les exageracions sobre el seu nombre (prop de mil voluntaris, no pas deu mil), Castellví assenyala que no es tracta pas d'una condecoració oficial francesa, sinó que fou encunyada per iniciativa del Comitè de germanor amb els voluntaris catalans. Castellví fa notar que hi ha exemplars originals o fets a l'època i d'altres fets amb encunys autèntics, però encunyats després, i amb unes petites diferències que permeten de distingir-los. Una d'aquestes diferències, prou evident, és l'afegit d'una estrelleta dins d'un cercle i un punxó amb 76 sobre una S situat entre el 8 de l'any 1918 i la S final de CATALANS. Finalment, cal assenyalar encara una encunyació força grossera, feta modernament amb metall argentat. L'autor il·lustra, també, el diploma que acompanyava la medalla. Una bona aportació que documenta àmpliament aquesta interessant medalla.

M. Crusafont

VERDEJO SITGES, J. «1789: La proclamación de Carlos IV en Mahón según la obra de Joan Ramis i Ramis. Posible explicación de una variante». *Gaceta Numismática* (Barcelona), núm. 178/179 (2010), p. 61-66.

L'autor havia observat que hi havia dues menes de medalles de proclamació de Menorca, d'una de les quals només n'hi havia d'argent i de l'altra, d'argent i d'aram i era molt més abundant. Aquestes observacions les ha posat ara en relació amb una crònica dels fets escrita per un autor menorquí que els va viure i que fa una explicació detallada de les festes. Pel que fa a la medalla, aporta un fet important: «Fue preciso que poco después se grabasen otras del mismo cuño y módulo en los dos metales de plata y cobre.» Aquesta precisió li permet suposar que el tipus rar degué ésser el que realment es va encunyar el dia de la proclamació i que el segon tipus es devia batre després. Malauradament, l'autor menorquí no fou gens acurat a l'hora de dibuixar la peça, però ja sabem que els

dibuixos no fets per numismàtics poden ésser una mica fantasiosos. Un interessant aclariment que demostra que, a voltes, les xifres d'encunyació d'aquestes medalles no es corresponen amb les dades documentades inicialment, ja que després van haver-hi noves encunyacions.

M. Crusafont